

# A 16os honvéd



Kiadja:  
A m. kir. beszercebányai 16. honvéd  
gyalogezred történelmi osztálya.

Megjelenik  
minden hó 1-én és 15-én.

A lap jövedelme az ezred hadi özvegy  
és árva alapját gyarapítja.

## Augusztus 17-én.

### Fény nevére, áldás életére . . .

A magyar nemzetnek mindenkor legszebb, évszázadok hagyományaitól megszentelt erénye: a királyhűség. A magyar néplélek úgy van megalkotva a Gondviselés által, hogy abban jelentékeny helyet foglal el a legelső magyar ember iránt érzett szeretet, tisztelet és ragaszkodás. Soha sem fordult elő nemzetünk történelmében, hogy a királyi sziv jóindulatát és szeretetét a nemzet hasonló szeretettel ne viszonzta volna, sőt a történelem legszebb lapjai éppen arról tanúszkodnak, hogy a nemzeti élet akkor virágzott a legerőteljesebben és a trónnak fénye, dísze, méltósága és ereje akkor volt a legimpozánsabb, mikor az uralkodói sziv és a néplélek egymásra találtak. Az a sok küzdelem és viszontagság, a melyen nemzetünk keresztülment, ezt a viszonyt még erősebbé tette, mert a — legelső magyar ember, — aki ezt a szép nevet népétől kapta, ezekben a harcokban is igazán a nemzetnek vezére szorongatott ügyének diadalra segítője volt.

Ezredéves multunkból gazdag örökséget hozta magával a nemzet: a királyhűséget. Olyan romlatlan kincse ez a népléleknek, a melyet semmiféle hatalom nem tud kitépni onnan. Hatalmas lélektani motivumok képezik az alapját ennek a forró ragaszkodásnak. Ez nem olyan szolgálai meghunyászkodás-féle a mellyel az orosz

nép a maga uralkodóját bálványozta és tömjénezte körül, hanem az alattvalói szeretetnek és tiszteletnek önértetes megnyilatkozása. (Amikor királyhűségről beszélünk, nem szabad megfeledkeznünk a népléleknek évszázadok tüzeiben ki-kristályosodott érzéséről — az uralkodó iránt való szeretetéről. Ott a hol ez a szeretet erős — a királyhűség meggingathatatlan.)

A magyar nép büszke volt mindig uralkodójára és minden alkalmat megragadott, hogy ennek a hűségnek külsőleg is kifejezést adjon.

Gondoljunk csak vissza a háboru kitörésével kapcsolatos eseményekre. Mikor a hadüzenet elhangzott, a lelkektől elementáris erővel csapott fel ennek a királyhűségnek lángja. Királyért — hazáért — ez a két hatalmas esküszó dübörgött végig az egész országon. A király nevét foglalták legszebb imájukba az emberek; ez a név esendült fel a harcba induló tömegek dalos ajkán. S ez a szent név van felírva — ha látatlanul is — a hősök fejfájára akik az ő di-csőséges példájukkal megmutatták azt, hogy ez a lovagias nemzet életét is fel tudja áldozni azért, akit szeret.

Ennek a világháboru véres próbájában ki-kristályosodott érzésnek illusztrálására két kép elevenedik lelkünk előtt a közelmúlt emlékeiből. Az egyik kép a mi immár néhai emlékezetű jó

őreg királyunkat ábrázolja, amint asztalára borulva imára kulcsolt kézzel imádkozik a győzelemért. Könnyekig megindító kép ez! Szinte ott látszik az ősz király homloka körül a nemzeti dicsőség glóriája. Szinte halljuk a költő ihletett szavait: Fény nevére, áldás életére. Áldassék is emlekezete mindörökké!

A másik kép már a valóságban játszódott le. Harcba indult tisztek emelik vállaikra az ifju trónörökös, s kihúzott karddal, pirosra gyúlt arccal tesznek fogadalmat hűségükről — a leendő király előtt. Mintha csak a pozsonyi diéta hatalmas bizonyágtételét hallanók: *Mori-amor pro rege nostro*. A dicsőséges jövendőnek egy előrevetett, fényes sugara ez a kép s megnyugtató bizonyossága annak a kölcsönös megértésnek és szeretetnek, mely ifjú uralkodóknak és nemzetének szívét egybefűzi.

A világháború még sok megpróbáltatást hozhat reánk, de ameddig ilyen bölcs szívű, ifjú energiát sugárzó, nemzetének nagyságán munkálkodó fejedelmünk áll ügyünk élén, egy perczig sem lehetünk kétségben boldogabb jövők felől. Áldja mag a magyarok Istene ifjú királyunkat bölcseséggel, szeretettel, erővel, hogy a harcok diadalmas befejezése után még számtalan esztendőig vezethesse ezt a sokat szen-

vedett nemzetet a béke áldásos utjain a nemzeti élet eszményi céljai felé!

*Kövy Árpád ref. tábori lelkész.*

## Hadfy.

A szeretetteljes ragaszkodásnak mély és meleg érzései s bensőséges megilletődés nélkül sohasem tudnók e nevet leírni. . . .

Jelszavunk, buzdító szózatunk ez!

Három hosszú esztendőnek rettenetes, véres, de mindig dicsőségteljes, örökemlékezetű harcaiban ennek a névnek varázslatos ereje, s ennek a vezérnek ellentmondást nem tűrő parancsoló szava vitte diadalról-diadalra a 16-os honvédeket — *előre*.

A népek nagy háborújában attól a végzetes órától kezdve, mikor Európa testén szurony erdő nőtt, s az ellenünk szított engesztelhetetlen gyűlölet, az emberek gonosz gerjedelmeinek pusztító özöne, — hatalmas nemzetek népeit elkeseredett harcban egymással szembe állította, minden cselekedetünk, minden vitézi tettünk, küzdelmes szenvedésünk és örökkön sajtó fájdalmunk, vesztésünk ezzel a névvel, ezzel a vezérrel forrott össze: Hadfy. . . .

## Szalma.

Pipiske Mohikán hdgy. a legelragadóbb szépségű fiatal emberek közé tartozott. Alacsony természetű, geoid alakú fejéhez, sápadt, tejfölső képéhez csudamódra illettek ipszilón lábái és kender haja, mely oly simára volt fésülve, pomádézva, mintha a legédesebb borjú nyalta volna le. A hölgyek nagy csoportokba verődtek, ha Pipiske ur a horizonton megjelent s várták az édes gyerek megérkezését. Aztán körülfogták, becézgették, fülét, haját húzták s nehány, neki kellemesen hangzó, megjegyzéssel illették. — Maga birka, jaj de buta maga Pipiske úr stb., stb. Ilyenkor az öröm széthúzta amúgy is aránytalanul nagy száját egészen a két füléig és Pipiske úr boldog volt, akár egy kitömött varjú, mely karóra tüzve örökös a krumpli és a kukuricavetés fölött; s amely szegény azt hiszi, hogy ő uralja az egész kertet. Pedig ha némámszony a seprűnyél 1 odagurít egyet varjú írnak, repül egyet, de nem úgy mint életben, hanem karóstul.

Pipiske urat nehezen lehetett kihozni sodrából, de ha ezt a szót hallotta, hogy „szalma“, hát egyenesen kétségbeesett

Ezt megvilágítandó, történetesen élt a Pipiske úr városában egy világhírű festőművész, az Imre bácsi. Jó-humorú tapasztalt öreg úr volt s a városban mindenki szerette. Pipiske ur ugy az öreget, mint a családját hat lányával egyetemben jól ismerte.

Egy szép napon fölrandult Pipiske ur Imre bácsiékhöz.

— Kezét csókolom: Malvin néni, mit csinálnak a lányok?

— Pá Pipiske ur. A Jolán, Sári, Márta elmentek éppen most a papájukhoz, az Etta, Duci és Eszti pedig kint vannak valahol a kertben.

— Igen és hol van Imre bácsi?

— Ő a szomszéd Vernyeges község rétjéről festi a falut.

— No akkor megyek Imre bácsihoz. — K. cs. és Pipiske ur rebhent egyet Vernyeges irányába, mint az a bizonyos bűbosfejű pipiske madár. A lányokat már messziről meglátta, de egy cserjésnél kikerülte őket, liogy előbb érjen Imre bácsihoz.

Imre bácsit sok bámuló parasztkölyök vette körül. Néha szinte zavarták munkájában. A mikor már megelégte a gyerekek szerfölötti nagy érdeklődését, akkor bemártotta a leghosszabb esetet a cinóber festékebe és villámgyorsan odanyomott egy pötyöt valamelyik túl-közel álló parasztkölyök orrára, mire azok szétrebbenve óriási hahotázást kezdtek a szerencsétlen rovására.

Most is csak úgy tolongtak Imre bácsi körül. Pipiske úr észrevétlenül az öreg hátamögé húzódva gyönyörködött a készülő képen. Imre bácsit már bosszantotta a sok gyerek jelenléte s épen morfondírozik magában, hogy: „ezt a szalmatetőt szalmasárgával fogom bemázolni;“ amikor valamelyik parasztyerek szemtelen módra ismétli: „Ezt a szómatót szómasárgáva fogom bómázónyi.“ Az öregnek se kellett több. Veszi a két leghosszabb szárú esetet. (Már előre nevetett, de befelé) Az egyiket bemártja a szamasárgába, a másikat az indigóba. Egyszerre csak villámgyorsan hátranyújtja a két esetet a vállá fölé. Erre egy örült bődülés következik. Pipiske ur köpköd, akár egy szökőkút. A szalmasárga a száját, az indigó pedig az orrát érte.

Livnói Hadfy Imre altábornagy a háború kitörése óta az ütközeteknek, csatáknak hosszú és diadalmas sorozatában parancsnokunk volt. Vitéz parancsnoka: az „Előre” hadosztály-nak.

A drága otthoni tájaktól messzire: Komarowtól — Krakkón, Gorliczén át — Brest-Litowskig vezetett az az út, melyet a legnagyobb fáradalmak, harcok között az ő parancsnoksága alatt tett meg hadosztályunk és ezredünk. A háború mindeneket elhamvasztó tűzében a világ történelem egyik legfényesebb harci diadalutját együtt tettük meg. A történelem embervértől pirosló lapjaira a világ háború hőstetteinek, a hazaszeretet tűzétől izzó áldozataimra drága és gyönyörű sorozatát elválaszthatatlanul együtt írtuk be.

Ma livnói Hadfy Imre altábornagy a VI. hadtest parancsnoka. Megragadjuk az alkalmat, hogy őt magas katonai méltóságában lelkesen köszöntsük. Élünkön áll, vezérünk ma is. Lehetetlen, hogy azok a tiszteletreméltó emberi kötelékek, melyeket egy három esztendő hádjáratban az elesett hősöknek soha el nem muló emlékezete, s az élőknek soha meg nem szűnő tisztelete, mélyen átértett, igaz szeretete és rajongása kovácsoltak össze szorosra vezér

és katonái között, — egyszer is, valaha is meg-lazuljanak.

Fényes és felelőségteljes állásában változatlan érzelmekkel tekintünk fel reá. Emberi és katonai erényei el nem homályosodó tündöklésben állanak előttünk... Élete: biztos lendülettel magasra emelkedő katonai pályafutás.

A boszniai okkupáció a 46-ik gyalogezrednél, Szegeden találja. Mint ennek az ezrednek vitéz, fiatal tisztje küzdi végig az egész hadjáratot. Livnónál biztos fellépésével kitünteti magát, s az itt vívott harcokban nyeri el első kitüntetését a III. osztályú katonai érdemkeresztet. A kilencvenes évek elején átkerül a m. kir. honvédséghez. És ettől az időtől kezdve mint a Ludovika tanárának, s mint csapattisztnék minden lépése és törekvése azt a nagy célt szolgálja, mely minden magyar embernek szívéhez oly közel fekszik, hogy a honvédség minden tekintetben felülemelkedjék az átlagon. Olyan katonasága legyen a hazának, mely minden szeretetre, áldozatra érdemes. A melyre a haza nehéz, nagy megpróbáltatások idején nyugodtan számíthat; békés napokon nemzeti büszkeséggel tekinthet. A következmények igazolják az ő törekvésének feltétlen helyességét s bizonyítják, hogy mindegyik honvéd tiszt és

A gyerekek éktelen ricsajt kezdenek. „Ujjé — nédd mán Jostyi a képit! Hujjuj-juj. De bemázótták ezt a szómatetót. No szóma úr kollött a magának?” s.b.

Ez volt az első szalma eset.

A városban kirándulásról beszélgettek. Cigányzenével, elemőzsiával két ökrös szekéren fognak menni a hölgyek és fiatal emberek a „Szalmás”-nak címzett erdei tisztásra.

Rendicsék — mondá Pipiske úr. Én is ott leszek. Azzal az ilyen alkalomra esztétikai szempontból szükséges dolgok bevásárlásához fogott.

Egy vasárnapi délután kettőt ütötte a vártemplom órája. Csuhaj, ihaj, dinom, dánom; jött a két ökrös szekér. A szakképzett és idomított villásszarvúak egyetlen lépése ütemet adott a cigányoknak a „Kerek a káposzta” c. nótához. Pipiske ur egy sörös hordó tejején dikciózott civilbe öltözöten. Széles karimájú kemény szalmakalap a fején és szépen fonott szalma-szandál a lábán. Horribilissimus, ily fess fiatalember! Mondogatták a hölgyek.

A másfél órai ut be lett fejezve. A hölgyek, hordók, banda lekerültek a szekérről; kezdődött a cécó. Pipiske ur úgy járta a „kállai kettőst”, mint egy bolond. Javába folik a muri. Pipiske ur elhatározza, hogy tréfas meglepetést csinál a hölgyek székére. Felre hívja az egyik füstöst.

— Tudod mit?

— Tessék parancsolnyi a legfinomabb parancsolattyával nemzetes uram!

— Hát le fogod vetni a ruhádat, én meg majd felöltözöm muzsikusnak mezitlában, hegedűvel. Te

addig gubbaszthatsz itt a bakok között! Nesze ez az üveg bor, meg ez a szivar.

— Ajjaj, de fajn ember, ilyen kellene énnekem sok. Kenem a legtisztességesben!

A szekér előtt történt meg az átöltözés. A szalmakalapot, meg a szandálokat Pipiske ur lerakta a föbe, a többi ruhaneműeket pedig fölakasztotta egy cserfagalyra. Mezitláb, szmokingba, hegedűvel csudamódra festett. A banda elé állva rákezdi, hogy „Lekaszálták már a rétet”. A hölgyek észreveszik Pipiske urat. Kacagás, kiabálás, taps. Nagyszerű. Pipiske ur hizik, akár egy york-schirei sertés. A banda épen hogy lekaszálta a rétet, esődülnek a hölgyek gratulálni Pipiske urnak. Fényes, elsőrangú, brillirozott. És gratulálnak nyakrafőre.

Egyszerre csak az ökrök tájékaról, nagy kiabálás.

— Hü a betyár istállóját, az ökr megeszi a fiatalúr szómacipőit, meg a szómacalapját. — Puskás ne, hó-he-hó! S mikorra odaért a mulatozó társaság, a Puskás a két szandált rég bekebelezte, a szalmakalapnak pedig utolsó akkordjai zengtek fogai alatt. Már a szalagnál tartott.

A béres akként magyarázta a dolgot, hogy — azé ette meg az ökr a szómából valókat, merd azt teccett húzatnyi a fiatalúrnak, hogy lekaszták mán a rétet, a pegyig öneki biztossan nem teccett.

Zorkóczy Jóska.



közember ebben a szellemben nőtt fel katonává. Hogy szereti hazáját s ezért vérét ontani kész. Soron kívül lép elő őrnaggyá, majd alezredeké s a háború már mint hadosztályunk parancsnokát egy diszes és felette fontos állásban találja. — Ma a kitüntetések sora disziti. Tulajdonosa az első osztályu hadiékítményes vas-koronarendnek, a Lipótrend középkeresztjének, a másodosztályú katonai érdemkeresztnek és számos, külföldi uralkodóktól származó kitüntetésnek. És, mi talán a legbecesebb, a legszebb kitüntetés, — osztatlanul bírja katonáinak szeretetét, nemzetének bizalmát, hazájának háláját.

Nem tudjuk megmondani, hogy a háborúnak elhatalmasodott sodra hová ragad el magával minket. A gyűlölet lángja, mely el akar hamvasztani, szüntelenül tombol, mind magasbra csapdos. Irigység, nemzeti javainkra való éhség, fékevesztett örület úgy csaholnak körül, mint láncokról elszabadult dühös ebek. S mi védekezünk szövetségeinkkel ennek a háborgó embertengernek közepén. A kijózanodás, a békés és barátságos megértés napja, ki tudja mikor kél fel, mikor ragyog reánk. Addig áll a harc. Keményen, rendületlenül kell védekeznünk, hogy nemzeti önállóságunkat, államunk épségét megvédelmezhessük és megoldalmazzhassuk. Erőinknek, lelkes odaadásunknak hazánk és szent ügyünk védelmében lankadnia nem szabad. Aggodalmaskodásra nincsen okunk.

Hadfy a vezérünk. A honvédség bálványos ősi bizakodással, az igaz ügy biztos diadalába vetett szent hittel néz a jövőbe. Honvédek! Mindig csak — *előre!*

## Repezdarabok.



Rovatvezető: *Dongó.*

### Levél a szerkesztőhöz.

Szabadságonról való bevonuláson túl mélyen szomorodott szívvel vettem kezembe „A 16-os Honvéd” első lappéldányát. Igazán nagy örömöm tellett benne. Szinte elfelejtettem, hogy szabadságon voltam, ami pedig nagy szó! És ugy-e kedves szerkesztő hajtársam nem fogja zokon venni, ha — miként a gondos anya a szent házasság révén evező leányát, — aggodalmasan féltő, de szakszerű tanácsokkal ellátom. Igaz, hogy po, Hearst az amerikai, avagy Northillfe lord az angol újság király okosabb, vagy legalább is hasznosabb dolgokkal szolgálhatna, mint én, de hát ettől a konkurenciától „hála” immár az egész világgal szemben fenálló hadiállapotunknak, nem kell tartanom, hiszen jó hazafiak vagyunk!

Sok mindent lehetne leírni, mert a papiros — és a jótékonyágnak áldozatot hozó olvasó közönség is — nagyon türelmes, azonban még sem teszem, mert tudom, hogy arra, amit irtam azt fogja k. szerkesztő ur mondani „Éppen elég volt.”

Hogy egy lap kedvezően prosperáljon (pleonasmus) nem nagyon sok kell hozzá! Előfizető, előfizető és harmadszor is előfizető, még pedig nem csak egy, hanem több, sőt igen sok előfizető. Ez azonban még mindig nem elég. Kellenek újabb előfizetők. Ezt lehetne a végtelenségig fejtegetni ha nem lenne az a nagy akadály, hogy az előfizetők nem fogják a végtelenségig jelentkezni.

Legyenek az előfizetők türelmesek. Erre őket nevel i a lap feladata. Legyenek elnökök a lappal szemben, mert amit nyújtunk, ha nem is a legnagyobb tudással, de jó szívvél nyújtjuk.

Az előfizetők „előfizessenek” is. Ez a legfontosabb.

Ha aztán mindez megtörtént, akkor a lapot ki kell adni. Utóbbi nem oly lényeges. A mai modern, szemfényvesztő világban a lényeg a legkevésbé fontos. Az emberek örülnek, ha jótékonyágot gyakorolhatnak most, amidőn a népek ádázán tomboló tusájában szerzett sebek millióira kell enyhülést nyújtaniok! Mert az a jótékonyág nagyon, de nagyon türelmes valami. A jótékonyág jelszavával légyszívűvé tett közönség szívesen fogadja be mindazt, ami más mezben fájna. Ismered ugy-e bár k. szerkesztő ur, a gyermekek és az orvosság összeférhetetlen viszonyát? Ez is olyan. „Csak a forma fő.” A jótékonyág az a fejsz telén, amely jelen esetben hőseink árváinak és özvegyeinek ha nem is tejt kájéjukba, de nélkülözéseikbe legalább, némi enyhülést, vigasztatást fog juttatni. És legvégül a jótékonyág az a lepel, amelynek jóakarataiból sűrűre szövött anyagán keresztül a lap kedves olvasó közönsége az én becsmérszett „szellemi termékeim” kirívó fogyatkozásait, mint a jótékonyág magasztos szolgálatába állított akarat megnyilvánulását, jóindulattal fogadja

Az hiszem, hogy az eszme, amelynek megvalósítása a lap fenkölt célja, k. szerkesztő urnak is kapóra jön. Egy adomának kinevezett rossz viccem jut eszembe, amelyet multkoriban egy — az ezred kötelékében levő tábori kórház felszentelése alkalmával mondtam az ezred „muszaki eszének” (kilétét nem árurom el), aki látva a közelben kiemelt állásokat, azt kérdezte tőlem: Mond kérlek, mi ez? Ugy-e bár „für alle Fälle” (m. kir. honvédség!) „Nem” feleltem neki „hanem csak vissza fele.”

Igy érezheti magát kedves szerkesztő úr is, mert a kezdet nehézségeivel a kifogások áradatával stb. szemben, mindig ott van háta megett a jótékonyág biztosító állása, amelyen hiszem, hogy még azok közönye is, akiket a szenvedés hiánya nem tett meg fogékonnyá a szenvedés iránt — hajótörést fog szenvedni. Adja Isten!

Bár tudom, hogy kedves szerkesztő ur férji mel-főségának fényére sötét árnyat borító gyanúsításnak vetem meg alapját és esetleges családi perpatvaroknak lehetek előidézője, mégis csak ugy írom alá nevemet, amint engem mindenki hív, mert a multat megtagadni nem lehet.

Üdvözlettel *Marcsa.*

### Szíporka.

Az ezredtörzs illusztris tagjai között van egy, aki hirhedt a rossz nyelvről, rosszabb vicceiről és legrosszabb szójátékairól. Nem nevezem meg, hisz úgy is tudja mindenki, hogy kiről van szó,

Nincs oly rossz vicc, amelynél ő rosszabbat ne tudna. Legutóbb azonban felülmulta önmagát. Orosz foglyok bemondása szerint ugyanis Kerenszky, az orosz „forradalmi cár”, az ezreddel szemben levő arcvonalon járt és hála a bőségesen guruló angol sterlingeknek, a népek önrendelkezési jogának biztosítása mellett agított úgy értelmezvén a dolgot, hogy az orosz népek is meg van az önrendelkezési joga — egy ellenünk indítandó offenzívában újból elvérezni. Az itteni oroszok azonban nem ültek fel neki.

Természetesen a foglyok vallomása nagy vita tárgya volt, amelynek komolyságát fentemlített következő megjegyzése egyszerűen agyoncsapta. „A lényeg az, hogy *Kerenszkynek* ezuttal nem volt *sikerenszkiye!*”

M.

### Q tehát.

A szállásmesteri hivataltól (Q. Abt. g.) a vonat parancsnoksághoz egy német szövegű távirat érkezett a napokban. A német nyelvet alig értő telefonista nagy izzadások után levette úgy a hogy a táviratot. A leadó állomás diktálta a táviratot küldő aláírását: „Q. Abteilung” s a telefonista jó magyarossággal a következőképpen írta le „Kuh Abteilung.”

Egyeztetés után bemutatja a táviratot a vonat parancsnoknak, ki nagyott nézett a távirat elolvasása után, s nagy nevetve kérdezte a telefonistát. „Te micsoda Kuh Abteilung ez?” Mire nagy komolyan a következő választ adta a telefonista. „Nem tudom én főhadnagy ur, micsoda *tehén Abteilung* küldte ezt a táviratot?”

Cs.

\*

**Névtelen följelentés.** Egy levél érkezett a pótászlóalj parancsnoksághoz, mely följelentést tartalmazott. Nem tudjuk, hogy el van-e már az ügy intézve, de hogy feledésbe ne merüljön, itt közöljük teljes szövegében:

A nacságos és vitézlő  
16dik Honvédd gyalok Ezrett  
Tekintetes Pócászlóaj segettiszi úrnak  
Főhanagy úrnak  
*saját kezébe.*

*Itt Hejbe*

a Kosut Lajos néába  
tizenhét szám alatt az  
emelletten.

Igen szépen tisztellenem a Nacságos pócászlóaj Főhanagy urat, Segettiszi Urat és hogy ha meghalgtatná egy igaz Hazafi szavát, aki má nem nézhetem. Ami it történi, mer mégis csak Gyallázat, hogy mikor az Egész Haza szeved és ithon is mindenki szeved és nyomorút Beteg ebek is kimenek a Harctéce osztj jóra Valló ép egészségess Fijatal ebek ithon üljeneg. Nagyon megkérném a Nacságos Segettiszi Urat ha Tecene ety kicsid utána nézni, hogy lehecséges az Hogy ojan marha erős egészségess fijatal ebek idehaza lepszellenek mind akik a Kamara udvarba laknag oszt csak ot fent áldogálnak mindég és a napon sütetik a hasukad és gyalzatosan mutogatják a vastag combjukat, mer még ojan erősek hogy felöltözve sincse neg. Hát két ijen fijjatal

eber csak idehaza lóghad, mikor a Haza szeved mer hogy aszt a Vaczag kis czimert tartják? hát nem lehetne aszt odaszegezni oszt ezeket meg besorolni s kiküdenyi a Harctére? Hát Szabad aszt Túrni hogy ijjenek mesztelen fityogtasák a testyüked épeg csak hogy a megkövetem becstelen részükön van egy kis zöd level oszt a napon lehed Nekig slítkéezni mikor máss a lövészárókba senyvet? mán megen Kérném a főhanagy urat, nacságos Pócászlóaj Segettiszi Ur, hogyne tesen esztet el-túrnyi tesen Hivatallos erővel oda Nyomni nekig, hogyne pecstelenkegyeneg ot a napon, ha mennyenek a Hazát Védeni mind akarki más mer ez Szétyen a városnag meg az Ezrettneg és nincs aki Segicsen rajta azé mon-tam hogy Én szölög a Főhanagy Urnag hogy Esztet ne túrie anyiba.

Köszönetel elvárom Nacságos Segettiszi Főhanagy urnag igazságos itélkezését, mert aszt is Mekmondom Én ojan eber Vagyog hoty Ha nem Tecig vallamit csinálnyi én emetyeg akor a miniszterhe és oszt akor a Főhanagy úr is szorúhat hogy mineg Türt ijjet.

Aláírnám a nevemed is de roszak az Ebek még megboszúlkodnánag Rajtam ha metudnág hogy memon-tam az igazat oszt ijen erős Marhákal nem szereteg kezdenyi hát csak úgy írom aki vagyok Főhanagy urnak a nacságos segettiszi úr alálatos szolgája a sirikk.

Egy igaz Hazaffi

Ez a jop kezem.  
igaz vonása

(Itt egy daktiloszkópia).

Ha már annyira benne vagyunk a levélközlésben, itt közlünk még egyet, ami már jó régen jött a Történelmi osztálynak, de eddig az érdeklődő választ nem kapott, mert az osztály nem tudott rá felelni. Nem akarta megsérteni az adományozót.

A levél:

— Tegnap kaptam a Történelmi osztálytól egy felhívást és gyűjtőívet, hogy ha van valami háborús emléktárgyam, engedjem át az Ezredmúzeumnak, vagy legalább is a tervbejött kiállításra. Garantálják, hogy a tárgyat sértetlen állapotban kapom vissza. Nagy szeptet ütött a fejembe a dolog. Körülnéztem a fedezékemben, mit is lehetne odaadni? Vannak itt újságokból kivágott képek! . . . — nem jó . . . Egy pár lyukas bakancs . . . Azt hiszem ilyen otthon is van . . . Egy önberetváló . . . Ha ezt odaadom, akkor egy hónap múlva én is múzeumba kerülhetek, mint a Darwin elmélet bizonyítéka . . . Mit adjak? Kotorásztam a zsebemben, mi lenne ott megfelelő . . . Egyik zsebemben van egy nagy lyuk . . . Ezt akartam elküldeni, nem mintha ritkaság lenne, hanem nekem teljesen fölösleges . . . De a legényem azt mondta, akkor az egész zubbonyt el kellene küldeni . . . Hopp! . . . Találtam valamit . . . A régi rózsaszínű lapok között szerényen húzódott meg egy kis fehér papírlap — *egy kifizelett szabószámla*. Ezt elküldöm. Nehezen válok meg tőle, mert magam is régen láttam ilyent. Háborúban még nem. Legyen szives az osztály válaszoljon nekem, hogy milyen módon juttathatnám én el ezt oda? Esetleg a nemes cél érdekében nem kaphatnék néhány nap szabadságot, hogy hazaszállit-hassam?

Harctér 1917.

Bajtársi üdvözlettel,  
X. Y. hdgy.

**Önálló töprengés.** Vajon rovoitmultú számba megy az, aki 5 napi állomásfogságot ült? . . .

**Minek felébredni?**

Maga mellé tette  
Bőröndjét, puskáját,  
Lefeküdt a baka  
Kis szalmaágyára.  
Lehunyta két szemét  
Csöndes pihenésre.  
Rászörta ezüstjét  
Holdvilág sugára.

Álmában otthon volt.  
Meg — megsimogatta  
Apró kis fiúnak  
Buksi fejecskéjét;  
Szelt a kenyérkéből  
A kezébe adta,  
Majd Tiündérországról  
Kezdte el meséjét.

Valaki megrázta:  
„Siess! Jönnek, jönnek“.  
S megdörren az ágyu,  
Sír bömböl a gránát.  
Elvitte a szellő,  
S a holdas éjszaka  
A fűradt bakának  
Félbeszakadt álmát.

z. Zorkóczy József.

**Kitüntetés, előléptetés.****Tisztí kitüntetés.**

Ö Felsege *Dr. Linberger* Albert és *Dr. Büchler* Gyula ezredorvosoknak a koronás arany érdemkeresztet és *Stadler* Dezső népfelkelő mérnök-főhadnagynak a legfelsőbb dicséző elismerést adományozni méltóztattott — *Weisz* Miksa e. ü. zászlós és *Gutfreund* Antal hadapródjelölt a II. o. ezüst vitézségi érmmel lettek kitüntetve; a 313. h. gy. ezred parancsnokság *Busa* István és *Bábel* Andor tart. zászlósokat bronz vitézségi érmmel tüntette ki.

Az I. sz. honv. ker. parancsnokság Pápai Károly örmestert tart. zászlóssá nevezte ki *Konkoly* József kpvj. szakaszvezetőt a pótzászlóalj parancsnokság tartalékos zászlóssá léptette elő.

**Legénységi kitüntetések.**

*II. oszt. ezüst (kisezüst) vitézségi érmmel* a következők lettek kitüntetve:

Mózer Antal Petri Szatmárm., Oláh Ferenc Óhid Zalam., Szalkai János Bercel Nógrádm., Törincsy József Kosd Nógrádm., Simavecz János örv. Harmacz Gömörm., Bacsics János Gyí avég Zalam., Zsidai Sándor Fűrész Nógrádm., Chlopos György Madács Nógrádm., Hegedűs János Nógrádszakal Nógrádm., Kevicki Ármin Kishágyon Nógrádm., Kosik János Garampéteri Zólyomm., Lavrincz Márton Garamfő Gömörm., Dobos Dávid Nógrád Nógrádm., Homola Sándor Zólyomlipcse-cserhát Zólyomm., Kovács Mátyás Jászalsószentgyörgy Szolnokm., Lang Tóbiás Kistormás Nógrádm., Ruszó Bertalan Pelsöcz Gömörm., Seres János Törökszentmiklós Szolnokm., Bódi Béla Rimaszombat Gömörm., Ábrahám Ferenc Törtej Pestm., Végesi László Fülel Nógrádm., Vihrabács János Ipolymagyari Nógrádm., Szeles János örv. Jobbágyi Nógrádmegy.

*Bronz vitézségi érmmel* a következők lettek kitüntetve: Bugyinecz Mihály Gácsliget Nógrádm., Dregán Péter Szilágyánadas, Dunda János Nézsza, Hudoba János Erdőbádony, Katmár Lajos és Szenka György Horvát Zólyomm., Porteleky Frigyes, Géczy Gábor,

Sztruhár János, Laczlavik János Nagyócsa, Molnár Simon Darnó Szatmárm., Nyári Gyula Dabóhidvég Vasm., Ölhey Sándor Köves Sopronm., Pesti Ferencz Tatárfalva, Rosta József Felsőrajk Zalam., Salamon András Horvátnádajla, Szepesi Lajos örvézető Zagyvakör Nógrádm., Szarka Sándor Jászárokszallás, Szobocsnán Márton Középbesztercze, Tepper Sándor tizedes Salgótarján, Vlcsek Sándor Erdőköz, Szücs András Tóth Viktor, Kološta János szkv. Garamhidvég, Kun Elek tizedes, Vágner József, Káptalan János, Ambrus Mihály örv. Csikszenttamás, Blazsán Mihály, Berta János, Kamenszky János Herencsvölgy, Lencsés Mihály örv. Bajánháza, Szlovik Rudolf, Hlavicska József Érsekujvár, Schramm József Nógrád Nógrádm., Kremanovics Vasó Bisztricia (Bosznia), Takács Ferencz tiz. Gyula, Strausz János tiz. Erdőtarcsa, Kraman Pál tiz. Parócza, Vitmár Lajos tiz., Standor József örv. Tunkovics István örv., Püspöki József örv. Kékkő, Koszavics György örv., Staller István örv., Brozmann János Breznóbánya, Mán György, Szarka Péter szkv., Pogácsán Antal örv., Mészáros Imre örv., Palcsó Sámuel Balogpádár Gömörm., Lakota Pál Gyetvasulyok, Majlinger Péter, Rákosi Géza Sajólénártfalva, Vaskó János, Kordus Béla Érsekivadkert, Dunajszki Gusztáv örvézető Breznóbánya, Martinka János Kisketeketepatak, Szacsckár Pál örv. Szászpölény, Mlasznyik Gyözö, Kovács Bertalan, Komáromi Imre, Ferencsik György örv. Málnapatak, Koncz Lajos örv. Nógrádkálló, Kohán Fülöp, Lányi Benő, Mészáros István, Nagy István Jászalu, Novák Jakab, Piller Herman, Podnanuski János, Csányi József Nagydaróc, Dabos Mátyás Rimakokova, Jeney Sándor Jéne, Bartus István, Ficsér József, Andok István, Rigó József, Huszár János, Nyencz Gergely tizedes, Prisan János, Virág István, Havaj János, Balázs István, Marosán János, Majdan István, Pópa Sándor, Vosztig József Rasztó Zólyomm., Kvanda Mátyás Rimakokova, Ruttkai Lajos szkv. Albertfalva, Lakota József Kriványetva, Bank Ferencz, Bara István, Csalló Ferencz tiz., Dörmö János, Fuksz András, Hordóssy Ferenc, Plachtinszky Pál tiz., Dobos Miklós, Pataki Lajos örv., Simon Mihály örv., Veröcze Nógrádm., Kovács Mátyás, Dvorszky Ede szkv. Rozsnó, Tóth Gábor Jászapáti.

*Koronás vasérdemkeresztet* kaptak: Faludy Pál, Schweitzer Ferencz, Hlavács Gyula, Jankó Zoltán, Sztrinka György és Gál András I. oszt. számvivő altisztek, Kapitány János I. oszt. patkoló mester és Vass Sándor főszámvivő.

*Vasérdemkeresztel* lettek kitüntetve: Litovszky István tizedes, Bucci György örv., Kottó Márton, Stankov Vitális, Garai György lovász, Hrinny György, Urbancsok Pál, Karam Pál, Sebestyén Lajos, Gregorecz András lovász, Molnár Lajos, Bodnár Lajos és Fehér Ferencz.

*Kitüntetés* a különféle alakulatokhoz beesztott 16-osoknak: Schlesinger Andor szécsénkei illet. szkv., Nika Antal örmester és Siffer Mihály ujoncz a bronz vitézségi érmmel; — Jahuba Pál örvézető, Némédi József, Bartók Balázs népfelk. vasérdemkeresztel; — Koza Ferenc ujoncz bronz vitézségi érmmel, Schlesinger Andor szkv. a II. o. ezüst vitézségi érmmel, Jovanesszku János tiz. I. o. ezüst vitézségi érmmel, Harmat Lajos I. o. számvivő altiszt vasérdemkeresztel, Tóth Gábor népl. bronz vitézségi érmmel lettek kitüntetve.

A 309. h. gy. ezr. parancsnoksága Rakottyai János mártónházi ill. ujoncot a II. oszt. ezüst vítézségi éremmel, Csordás Mihály örvezetöt az I. o. ezüst vítézségi éremmel tüntette ki.

A 302. h. gyal. ezred parancsnoksága Varga Pál Ipolytarnóc, Potoczki János András, Varga Márton Sósliget, Borskó Lajos Béci, Schramm János Nógrádi ujoncokat bronz vítézségi éremmel tüntette ki.

313. h. gy. ezred parancsnoksága Krajcsi Pál Erdőbádonyi népf. bronz vítézségi éremmel, Erdélyi József Szirák örvezetöt bronz vítézségi éremmel, Füleki Béla örvezetöt, Pápai Lajos, Szeretnyák Gyula, Vilk István, Ondrejcsik János, Meszargin György, Herman János, Trebulya András, Jarobek János npf. ujoncokat, Krecs Sándor, Mester János tizedeseket, Banos Elek örvezetöt, Lehovics Chan népf. bronz vítézségi éremmel, Girtl Ferenc honvédet II. o. ez st vítézségi éremmel tüntette ki.

314. h. gy. ezr. parancsnoksága Ulincec Miklós npf., Jovanács János Kürtös, Knoha Pál Tótkelessény, Somolán Tódor Kerülös és Balog János Érpataki ujoncokat; — a 308. h. gy. ezr. parancsnoksága Molnár László npf. és Urbancsok György örvezetöt; — a 315. h. gy. ezr. parancsnoksága Szpodnák György tizedest és Tirzi József ujoncot a bronz vítézségi éremmel tüntette ki.

*Előléptetések a pótzászlóaljnál és idegen alakulatoknál.* I. o. fegyvermester lett: Kovács László II. oszt. fegyvermester. Örmesterek lettek: Turcsányi Illés és Ungár Benjamin szakaszvezetők. Szakaszvezetők lettek Szokolay László tizedes, Schwartz Simon c. szkv., Péter János c. tizedes, Bridusan Miklós tizedes, Ohonya Mátyás c. szkv. és Kisfejes Ferenc tizedes. Tizedesek lettek Oláh László honvéd, Nachleba Herceg Pál örv., Kalocsai Gyula honvéd, Engler János honvéd, Romok Kusnyir András honvéd, Dimák János honvéd, Kuzma János honvéd, Berecsy Pál örvezetöt és Mészáros János örvezetöt. Örvezetők lettek: Greber Árpád, Ulicky Pál, Tóth László, Szűcs József, Kovács Béla, Mácsina István, Rudár József, Halmai Ferenc, Furák István honvédek.

*Önkéntesek előléptetése.* Dr. Kemény Adolf c. tizedes hadapródjelölt tizedes címz. örmesterré, Kostalik Ferenc e. é. önk. örvezetöv, Radóc József, Fischer Gyula és Eckstein Mór kpvj. szakaszvezetők kpvj. örmesterekké, Tóth Jenő kpvj. cz. tizedes szakaszvezetöv, Heller Mór kpvj. népfelk. örvezetöv, dr. Baracs Alfréd kpvj. tizedes hdj. örmesterré, Ordódy Pál kpvj. örmester hdj. örmesterré, Pataky Rezső kpvj. örmestert hdj. örmesterré, dr. Cimet Armin szkv., dr. Hosenlitz Árpád kpvj. c. örmestert, dr. Kemény Adolf címz. örmestert Gaál Balázs kpvj. tizedest, Paulovszky Pál kpvj. örmestert és Novák Sámuel kpvj. címz. szakaszvezetöt hadapródjelölt örmesterekké léptek elő.

## A Lovčen és a 16-os honvédek.

Magas, meredek oldalú hegy a cattarói öböl mentén, mely mint egy hatalmas vár uralkodik végig itt a partokon és védi a fekete hegyek országát, — ez: a Lovčen. Babonás hittel bíztak benne a montenegróiak, félték az idegenektől s általában azt beszélték róla: a Lovčen bevehetetlen. 1916. január 11-én mégis megtört-

tént a csoda: Lovčen elesett. A montenegróiak félelmetes védőbástyáját elfoglalták a magyar és osztrák haderők Feledhetetlenül szép és örökös dicsőséget jelentő fegyverténye ez annak a hadseregnek, mely éveken át immár és mindenütt oly hősiessen küzd.

A háború gyors forgatagában egymásra özönlő eseményekből a lapok lázas sietséggel kapták ki ezt a hihetetlenül hangzó hírt és röpitették világgá, de az akkori leírások olyan pillanatsfelvételek csupán, melyekből ennek a harcnak hiteles képe világosan ki nem bonthatozik.

A gyulai 2. népfelkelő gyalogezred II. zászlóaljának kötelékében ezredünk XVII. menetzászlóaljának 5. menetszázata is részt vett az akcióban, Tóth Kálmán százados parancsnoksága alatt. Igaz, nem a harcok teljes folyama alatt, mert századunkat a támadás megkezdése után tartalékba helyezték. Mégis küzdöttünk s verekedtünk annyit, hogy ezeknek a harcoknak leírása, melyeket én mint a tartalék század alantosa figyelhettem meg, — ezredünk szempontjából is nemcsak érdemes, de e helyen küzdő hőseinkkel szembeni kötelesség.

1916. január hó 6-án este 6 órakor kezdődött meg a támadás. A körülbelül másfél hadosztályt képviselő haderő, a leereszkedő téli estének mindinkább sűrűsödő leple alatt, dacolva a kemény hideggel, a nagy feladat teljes átérzésével, magyar hősiességgel indult el utjára: megvívni Lovčenért. Még az nap este 11 órakor foglalták el a csapatok a kiindulási helyzetet annélkül, hogy ezt a montenegróiak észrevették volna. A kiindulási helyzet az 1759 méter magas Lovčennek hegylábától számítva, körülbelül 600 méternyi magasságban volt.

A nehéz tűzérség munkája nagyszerű volt és fényes katonai teljesítmény. Nehéz gránátjaival — a rajvonalkunk előhaladását jelző vörös zászlók nyomán — úgy elárasztotta rajvonalkunk előtt a terepet, hogy az egész támadás alatt egyetlenegy „černagorce“ még csak nem is mutatkozott. S ahol mégis egy kissé mozgott az ellenség, oda a tűzérség ötösével zúdította nehéz gránátjait, srappelljeit. Ebben a pokoli zajban csak egy ellenség géppuska szólt szemtelenül a „Pestingrad“-ban, — Lovčen legerősebb erődjében — volt elhelyezve. Január 7-én, kora reggel óta puskázott reánk Majd itt, majd ott szólt meg, mintha csak nem is törődne a szárazföldi tűzérség és a hadihajók ágyúiból feléje zúduló hatalmas gránátokkal. De ez az egy hangos ellenség is csak estig állta a harcot. Estére azt az egyetlen ellentálló erőt is elérte végzeté. Egy teli találat elsöpörte.

A hadihajók a cattarói és teodói öbölből löttek. Működésük igen szép eredménnyel járt.

Hogy milyen nekéz, verejtékes és dicsőséges küzdelem folyt itt, — mi bizonyíthatn szebben, mint az, hogy a 2. npf. gyalog ezred II. zászlóalja, melynek tartalékja voltunk, a legmagasabb két csúcsot: a „Štirovnik“-ot és a „Kuk“-ot még az nap, január hó 7-én, este elfoglalta. A taktikai nehézségek ezzel megszűntek. A fizikai fáradalmaknak hosszú útja pedig elkövetkezett. A hó kétméternyi magasságig emelkedett; a fekete hegyekről pedig éles, csontokig ható hideg szél zúdított akadályokat utunkba. De a honvédek ezzel is megküzdöttek. Mi — mint tartalék század — még úgy, ahogy segítettünk magunkon, de ott, az első vonalban sokat túrték és szenvedtek a katonák. És mégis mentek feltartóztatlanul: előre.

A tőlünk jobbra előrenyomuló csapatok — közöttük a 13-as honvédek egy zászlóalja küzdött legvité-

zebbül — három napos harc után teljesen megtörték az ellenség ellenállását. A harmadik napon nemcsak a Lovčen, hanem a montenegróiak által megszállott egész terület birtokunkba jutott.

Megszállottuk fővárosukat, Cetinjét, a hol századunk karhatalmú századként szerepelt.

Ott hallottam, hogy az egész Lovčent összesen 5800 montenegrói tartotta megszállva. Az élelem és lőszer utánpótlást a nők teljesítették. Amikor azonban Nikita úr beszüntette ezért kijáró zsoldjukat, ők beszüntették a szolgálatot. A védősereg, melyekért csak családtagjaitól várható valamit, már támadás megkezdése előtt öt nappal nem kapott élelmet.

Bevonulásunkkor a lakosság meglehetősen ellen-szenvel fogadott. De amikor kenyeret és élelmet osztottunk ki köztüktük, a nyomorgó nyomordáltak képe hamarosan barátságosra változott. — Notabilitásaik, közöttük Daniló herceg, kényszerűségből mellettünk igyekeztek hangulatot kelteni 1916. január 17-én, a nagy fegyverletétel után pedig az egész nép olyan alázatos lett, hogy az már szinte kellemetlen volt.

Nikita palotáját még a fegyverletétel előtt néztük meg.

Kíváncsi voltam rá nagyon: hogy élt és lakott itt a kecskepásztorok királya.

Nikita palotája egy széles tornácú ház. Olyan, mint a legtöbb községháza. Legfőbb híressége éppen a tornác, a honnan Nikita oly sok ígéretet szavalt lázongó és békétlenkedő népek.

Beltről, ha nem is európai uralkodóhoz illően, — de impozánsan van berendezve. A szobákat nem kályhák, hanem kívülről fűthető kemencék melegítik. Végig járva a szobákat és szalónokat, meglepett az, hogy a dolgozó szobának egyik asztalán ott láttam I. Ferencz József néhai királyunk Ő felségének nagy plakettjét, melyet — állítólag — 4 évvel ezelőtt ajándékozott volt Ő felsége Nikitának születése napja alkalmából. A különböző szalónokban is ki van függesztve néhai I. Ferencz József királyunk és néhai Erzsébet királynéknak több képe. Már meg is gyanúsítottuk érte a „földvarmestert,” hogy talán csak a mi látogatásunk alkalmára kerültek ezek a képek elő, — ő azonban váltig erősítette, hogy azok állandó díszül szolgáltak ezeknek a termeknek.

Cetinjében, ebben a közép nagyságú és piszkos mezővárosban, századunk a Nikolajevics orosz nagyhercegről elnevezett kadettiskolában volt elhelyezve. Katonai épületei közül nevezetesebb rengeteg nagy arzenálja. Tele volt teljesen új és még nem is használt francia ágyukkal, melyeket munició híjján nem használhattak. Sok ilyen ágyút találtunk teljesen beépítve előnyomulásunk útjában is, de azok is munició hiányában hallgatásra voltak kárhoztatva.

A fekete hegyek országa, Lovčen eleste után így került birtokunkba. Nagy erőmegfeszítéssel végig küzdött harcainkat siker koronázta. Szép és holdog siker, mert — eltekintve attól, hogy számosaknak a nagy hideg miatt lefagytak végtagjaik — zászlóaljammal négy halottat és 12 sebesültet veszítettünk csupán.

Harcainkat Kövess tábornagy hadseregpáncsnoksága és webenauai Weber Alfréd altábornagy vezetése és parancsnoksága alatt vívtuk meg. Előrelátó és áttekinthető hős vezetése előre biztosította győzedelmes előrehaladásunkat. Montenegrónak teljes megszállását, melynek a legutóbbi hetekig Weber altábornagy katonai főkormányzója volt.

1917. január hó 17-én kitűzött feladatunk be volt fejezve. Dél előtt 9 órakor egy meghódított ország fegyverei fekdtek a győztes hadsereg és vezérei előtt. És az ellenséges lakosság, melynek sorsán oly szomorú barázdát szántott melyen a háború, belefáradva a küzdelemben, megúnvva a háborút nem bizott már másban, mint a győztes sereg és a magyar nemzet nemes és lovagias gondolkozásában.

Erre vártak, ebben biztak s ebben nem is csaláztok.

*Pór Ernő hadnagya.*

## Riport a hangversenyéről.

A kis patakból hömpölygő folyam lett. Folyásában megmozgatja a köveket, hullámokat vet, páras leheté-vel életet, virulást ad a szerény virágoknak, melyen sorvadva, száradva álltak pusztultak, a részvétlenség homoksivatagában. Életet, virulást önt beléjük. A csem-tek gyökereinek nedvességét nyújt, hogy azok felnövekedve gyümölcsöt hozzanak. A folyam az a mozgalom, mely nem is olyan régen indult meg azzal a céllal, hogy az ezredünk elesett hőseinek árvái, özvegyei ne maradjanak támasz, segítség, kenyér nélkül. Megindult a mozgalom: a fillérek gyűltek, folydogáltak, gyarapodtak. Az első hozta a másodikat, s követte a tizedik, századik, ezredik. Gyűlik, növekedik. Azokat a vékony erecskéket, melyen ezek a szapora fillérek jönnek: jótékony kezek, akaratok, nemes szándékok mélyítik szaporitják. Ahol csak alkalom van rá, mindent felhasználnak a magasztos cél érdekében. Egy ilyen erecskén megtelt fillérek útjáról akarunk néhány szót szólni. Fillérek útjáról, melyek tovább menve átalakulnak egy pohár tejjé, mely a sápadt archa önt kevés pirosságot, a sovány karok vázára kevés izmot; átváltozik cipőcskévé, mely a hidegtől reszkető, kék lábacskákat melengeti; ruhácskává, mely a didergő vézna tagokat takarja be . . .

Folyó hó 11-én Besztercebányán a pótzászlóalj-nak tisztikara a várakozáson felül sikerült hangversenyt rendezett. Az eszmét Mátyássy főhadnagya sógornője S. Dankó Sarolta úrhölgy, zongoraművész nő vetette fel s rövid egy hét alatt össze állított a bizottság egy 6. pontból álló, művészi színvonalú műsört. A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékezni a szereplőkről, akik igazán tehetségűeknek, művészetűeknek legértékesebb gyöngyeivel ajándékozták meg a szép számú közönséget. A hangverseny S. Dankó Sarolta úrhölgy nyitotta meg Bakody „Nagy ábrándjával”. A „Szózat” motívumai ex-tázisba hozták az egész közönséget. Szinte a mozgósítás első estjén éreztük magunkat, mikor megjött a parancs: mindnyájunknak el kell menni! Éreztük, hogy ezen a földön kell élnünk, a földet kell védenünk, még életünk árán is. A darabhoz méltó volt, annak az előadása. A korbácsoló, lelkünkbe vágó akkordok magukkal ragadtak mindenkit. Ön nem volt kivétel, egyik lettünk a *szépben, a művészetben* . . . . A hatás, amit az első szám kiváltott belőlünk, fogva tartott egész este-nyen át. Dr. Hoselitz Árpád Szász Menyhértnek két háborús versét adta elő. Az elismerés frenetikus tapsban nyilvánult meg, mely még fokozódott, midőn ráadásul Emőd Tamás, „Verje meg az Isten, aki ezt okozta!” című költeményét szavalta el. Dr. Strausz Hugó hegedűn előadta *Bethoven: Romance* (G. dur), *Schubert*

*Mischa Elman*-tól *Ständchen* és *Kreisler*: *Caprice Viennois* című művét. Előadása a legkényesebb igényeket is kielégítette. Technikája bámulatos. Játékát szépen kísérté *Schwarz* Erzsike úrhölgy. Majd *Kállay* Elluska énekművésznő lépett a pódiumra, ki a „Zsidónő” és a „Büvös vadász” operákból énekelt áriákat. Nagy hangterjedelme, iskolázott hangja a legnagyobb sikert biztosították neki. Kár, hogy a terem nagysága nem volt megfelelő. Erős hangját nem juttathatta érvényre, mert kicsiny volt a terem. Műsorbeli szánait még meg kellett pótolni. Nehány magyar nótát énekelt, amit véget érni nem akaró tapssal honorált a hálás közönség. *S. Dankó* Sarolta úrhölgy kísérte zongorán. *Kiss* József cselló és *Kiss* Elemér cimbalom duettje következett. *Popper* Gawotte-jét adták elő precíz összjátékkal és fejlett művészettel. Ismét *S. Dankó* Sarolta zongora művésznő lépett a pódiumra *Bogsch* Variatio (Op. 7.) adta elő a tőle ez estén megszokott tudással s a felmúlhatatlan technikával. A tapsra ő is magyar nótákkal köszönte meg a közönség meleg elismerését . . .

A jelen voltak egy kellemes estély friss emlékeivel hagyták ott a termet. Igazán egy magas színvonalú művészi hangversenyt hozott létre a rendezőség buzgalma, a szereplők ügyeszeretete. Az anyagi sikert pedig a közönség megértése és áldozatkészsége biztosította. A fellépítetők jegyzékét és az elszámolást jövő számunkban hozzuk.

# hírek.

## Harctér 1917. . .

. . . Sokszor kért Édes, hogy írjak valamit a harctérről. Írjak valamit arról, hogy miket gondolunk, mikor minden jövődő perc a halált rétegetti magában? Kiváncsi, hogy milyen ize van cigarettának, melyre rágyújtunk s miről nem tudjuk, hogy végig szívjuk-e? Szeretné tudni, hogy mit álmodunk a nedves fűvön fekvé? Érdeklí, hogy mi az érzésünk akkor, mikor a golyó először füttyül el fülünk mellett? Hogy mire gondolunk, mikor a vas és tűzpor világokat semmisít meg? . . .

Higye el, nagy feladat elé állított. Erről nem lehet beszámolni. Ezt nem lehet megmagyarázni. ezt nem lehet megérteni! . . . Nem tudom, mi voltam ezelőtt egy órával, mikor tömegtámadást vertünk vissza. . . Nem tudom, mit gondoltam? . . . Nem tudom, mit tettem? Még talán azt sem tudnám pontosan megmondani, hol állottam? . . . Ha visszaemlékszem a hullámzó tömegrohamra, mely elnyeléssel fenyegetett, nem látok semmit magam előtt, nem látok senkit, csak egyes ködbevesző alakok sürgését; a halálhörgés összefolyó a diadalordítással. S nem tudom, hogy melyik volt a távozó élet s melyik az eltávozott halál szava? . . . Látok vörös foltokat! . . . Mi az? . . . vér? . . . vagy diadalmi mámor? . . . Mozdulatlan alakok! . . . Meghaltak, vagy talán csak pihenni dőltek le? . . . Füstfelhő . . . emberroncok: nem csak vízió-e? . . . Nem tudom; nem emlékszem! . . .

Ne várjon tőlem, Édes beszámoló! Ne akarjon csataképet olvasni! Ne akarjon a harcosok lelkébe látni! Ne akarja érezni a vérszagot, látni a letépett végtag merev görbülését! . . . Hagya ezt meg nekünk, csupán nekünk, hogy ha valaha róla álmodunk, öröm legyen a felébredés S ha évek múlva mesélni fogunk a kicsinyeknek, csak győzelemről, csak diadalmenetről, csak dicsőségről szóljon a mese! . . . Hol volt, hol nem volt. . .

## Kápolna szentelés.

A véres, halálos zivatarban a lélek pihenő-hely után vágyik, mint a sivatag vándora az oázisra. Pihenő hely, tető után, hol — azt hiszi — védve van a viszontagság, a szenvedés ellen. Vágyik egy helyére a földnek, hol elfelejti a tegnapot, a máts nem töpreng a jövő felett. A korbácsoló vész alól hová menekülhetne jobban mint Istenéhez, hogy vigaszt, erőt találjon. Széreny, csendes és egyszerűségében is fenséges kápolnát épített magának a katona, hol térdreborulva hálát adhasson a megért má-ért, segílyt kérjen a bizonytalan holnapra. Katonák építették sártól piszkos, munkától feltört kezeikkel, de munkájukon nem látszik a sár, az oszlopokon nem látszik, hogy az ősember kezdetleges eszközeivel faragták, tiszta, fénylő, megaranyozta a cél, bíborral vontá be a hit. — Állj kis ház, nyujts vigasztalást a kesergőnek, adj nyugalmat az elfáradtnak, védelmet az üldözöttnek! Állj sokáig, állj még akkor is, amikor elvonulnak mellőled a csaták izgalmi, hirdesd sokáig a békés népek, hogy itt valamikor emberek éltek, szenvedtek, reméltek és meghaltak. Légy búcsújáró helye a magyar nemzetnek. Ide vezessenek hálátadó utak. Itt, nálad találjon vigasztalást az, akinek vigasztalást csak *te* adhatasz! . . .

Hollesch Béla hadnagy a műszaki század parancsnoka tervezte és az építést vezette annak a kis kápolnának, melyet 1917. július 29-én d. e. 11 órakor avattak föl s adtak át rendeltetésének.

A felavatáson megjelentek:

*Vajkay* Júlia úrhölgy a 414. sz. táborig kórház ápolónője.

*Daubner* Samu vezérőrnagy, dandárparancsnok.

*Juhász* László alezredes, ezredparancsnok.

*Nagy* Gyula százados, dandár vezérkari tiszt.

Ezredtörzs és vonat tisztikara és legénysége; tűzercsoport és ütegek, valamint minden zászlóalj tisztí és legénységi küldöttsége.

*Teplán* Gergely táborig lelkész a misét megelőzőleg fölszentelte a kápolnát. A mise egy rövid ima és a Hymnus eléneklésével fejeztetett be.

**Változások a honvéd kerületi parancsnokságnál.** Eddigi kerületi parancsnok-helyettesünk *Mesztich* János ezredes a legközelebbi időben a harctérre indul, helyette *Fende Szack* Béla vette át ügykörét. — *Kobek* Béla 10. honv. gy. ezredbeli ezredes beosztatott a honv. kerülethez és a parancsnokság rendelkezésére áll.

**Estefány Jenő** százados rongált egészségének helyreállítása végett 8 heti szabadságra ment *Tátrafüredre*.

**Ki tud róla?** *Magda* László 1897 évi születésű tényleges zászlós a 9-ik századba volt beosztva 1914 évi december hó 23-án, a *Zuravánál* lefolyt ütközetben eltűnt, magáról mindezeideig életjelt nem adott. Ugy-szintén *Bedő* József 1. századbeli honvéd 1915 júniusi harcokban eltűnt. Kérjük bajtársainkat, ha van közöt-

tük, kik nevezettek eltűnéséről vagy megsebesüléséről esetleges haláluknak körülményeiről tudnak valamit, közöljék szerkesztőségünkkel, hogy az aggódó szülőket megvizsgáztathassuk, illetőleg felvilágosíthatjuk.

**Gazdász tanfolyam felállítása.** Egy érdekes és nagyon üdvös eszme megvalósításáról kaptunk hírt. Jászberényben a 11-ik honvéd pótzászlóaljnál előreláthatólag szeptember 1-én egy gazdasági tanfolyam veszi kezdetét. A hallgatók az összes honvéd pótzászlóaljak válogatott legénységéből toborzódik. A létszám körülbelül 300 lesz. Programjuk: gyakorlatilag elsajátítani a racionális gazdálkodás minden csínját-bínját, de különösen, amit kiscgazdaságok legjobban és legkiadósabban kultiválhatnak. A tanfolyam 6 hónap tartamú lesz és a gazdálkodásban teljesen jártas, ügyes tiszték vezetése alatt fog állni. A tanfolyamra önkéntesen jelentkezőket vesznek figyelembe elsősorban. Továbbá helyi szolgálót tovább szolgáló altisztek vagy továbbszolgálatost bejelentők. Méltatni talán nem is kell ez az óriási hatású eszmét. Elgondolhatjuk, mit jelent ezen az ugaros Magyarországon háromszáz modernül gazdálkodni tudó ember.

**Parancsnokváltás.** A zólyomi honvéd gyalogágyús tanfolyam parancsnokságától Lázics százados megváltik, mivel a harcra indul útba, helyette a parancsnokságot Brendörfer százados veszi át.

**Kézigéppuskás szakaszok.** Az iglói géppuskás tanfolyam nagyban kapcsolatoznak a kézi géppuskás szakaszok. Könnyű kezelhetőségük végett és a tisztán emberi energiára bázisított szakaszoktól nagyon sokat várnak.

**Kövy Árpád** ref. tábori lelkész felmentése folytán eltávozott a pótzászlóaljtól. Szorgalmas munkatársat veszt vele lapunk, kinek szép cikkeket élvezettel olvasta a közönség. Sajnáljuk távozását.

**Művész estély.** Ezredünk özvegy és árva alapja javára a „Brezsnóbányai műpártolókör” e hó 19-én Brezsnóbányán színelőadás al egybekötött *művész estélyt* rendez. Amint informálódtunk igazán kedves estnek ígérkezik a „művész estély” s minden igényt kifog elégíteni. A műsört itt adjuk közre: 1. Rossini, Semiramis nyitány. Előadja a helybeli műkedvelő zenekar. 2. Dráma-szavalt, előadja Imre Lajos ur. 3. a) Csengetyűs tánc és b) spanyol tánc, előadják a helybeli műkedvelők. 4. Melodráma, előadja Engel Lea urhölgy. 5. Műdalok, előadják Skrovina Jánosné és Schack Manka fővárosi énekművésznők. 6. Mozart, vonós négyes. Előadja a helybeli műkedvelő zenekar. 7. Kuplék, előadja egy helybeli műkedvelő. 8. Nászálom, énekes vigjáték egy felvonásban, szövegét írta dr. Schack Béláné, kísérelő zenéjét írta Skrovina Jánosné Schack Manka. Előadják a helybeli műkedvelők. 9. Dr. Vass Bertalan, Cantate, zongorakísérettel előadja a helybeli vegyes dalárda. Az előadást tanc követi, melyhez a zenét a m. kir. 16-ik honvéd gyalogezred vonós zenekara szolgáltatja. Helyárak: Az első sorok 5 K, a többi ülőhely 3 K, állóhely 2 K, karsati ülőhely 3 K. Jegyek 18-ától kezdve Kreisler József papirkereskedésében és este a pénztárnál kaphatók. Kezdeté este 8 órakor. Ezzel az előadással megkezdődik a 3 vármegye minden városában ezredünk özvegy és árvalapja javára rendezendő — különböző zsánerű — estélyek és mulatságok. A vármegyékre végre megértették, hogy a jótékonyág gyakorlásánál elsősorban kell gondolniok házi ezredükre, mely ezredben küzd, vérzik a gömőri, nógrádi és zólyomi honvéd.

**Nagy Rezső** főhadnagy — ki a hadosztály kiképző csoportjánál van beosztva — a kiképző csoport műszaki munkálatainak vezetésével bízott meg.

**Személyi hírek a pótzászlóaljnál.** *Weisner Márkus* fhggy. *Friedmann Ernő* e. ü. hdgy. — *Dr. Beutzy Imre* fhggy. *Roth Izidor* népfelkelő főhadnagy, *Gembický József* fhggy. *Szabó József* fhggy. *Csernóta Miklós* zls. *Lichner Gyula* tart. hadnagy, *Szimonidesz Béla* t. hadnagy, *Szomora Sándor* t. zls. bevonultak a pótziljhoz. *Meissner Ignác* hadnagyot a sambori pályaudvari parancsnoksághoz helyezték át. *Spindler József* tart. hadnagy egy havi e. ü. szabadságot kapott, melyet Koritnicán tölt el, *Dr. Göncy Dezső* népfelkelő főorvos bevonult a pótzászlóaljhoz a 10. honvéd pótzászlóaljtól és a lábadozó osztag orvosfőnöki teendőivel bízott meg. *Banos Gyula* zls. szeptember 3-ig szabadságot kapott, *Kiss Antal* hadnagyot súlyos betegségére való tekintettel felsőbb intézkedésig szabadságolták, *Szabó József* népfelkelő hadnagyot a kerületi parancsnokság további intézkedésig szabadságolták, *Dr. Tereky György* fhggy. és *Steinhübel József* hadnagy egészségügyi szabadságukról bevonultak, *Dudás János* t. hadnagy e. ü. intézetből bevonult a pótzászlóaljhoz *Polesznyák József* tart. hadnagy ki a 9 arató-menetszázadhoz volt beosztva — megbetegedett és gyógykezelést végett a miskolci es. és kir. barakk tartalék kórházba utalták.

**Megsebesültek.** Bolyky József szkv. (Mátra De-recske, Hevesm); Nelinki Mihály (Beretó, Zemplén m), Demény István, Velky István (Tápolbánya Zemplén m), Telgarszky József (Jeczenye Zólyom m), Vincze Gyula (Gortfa Kisfalud Gömör m), Bogóti József, Beke Bálint, Kosztrihány Dénes örv. (Érsekudkert Nógrád m) és Janoska János örv. (Kohárháza, Gömör megye.)

**Szopkó Kálmán** hadapródjelölt őrmester rakétától megsérült.

**Hösi halált haltak.** *Toska Pál* 11. szdbeli honvéd szül. 1886. Budaszállás (Nógrád) mindkét felső lábszár lövési sérülése következtében. — *Dudás János* 12 szdbeli honvéd szül. 1891. Nógrád (Nógrád) has és tejföves miatt. *Skódlí István* 2. szdbeli tizedes szül. 1885. Brünn (Csehország) tüdőszűrés érte.

**Özvegy és árvalapunkra** a pótzászlóaljnál az elmúlt két hétben a következő adományok folytak be: Nemesánszky törzsőrmester gyűjtése 24 K, Farkas Lajos zenekarának gyűjtése 40 K, Pollák főhadnagy adománya 10 K, Dr. Göncy Dezső főorvos adománya 4 K, a m. kir. 16. III. népf. hadtápzászlóalj 1. századának gyűjtése 8 K, Zólyomi Népbank R. T. 40. K, Zólyomi Polgári Bank R. T. 20 K, Zólyom szab. kir. város 50 K, Zólyomi Takarékpénztár R. T. 100 kor., Rimaszombati Consergyvár R. T. 30 K, Szabó Kálmán vasuti főellenőr, Orahovicza 50 K, összesen 376 (háromszázhetvenhat) korona. A nemes ezüv adományozóknak e helyen is hálás köszönetet mondva, az összegeket az alaphoz csatoltuk.

**A 16-os géppuskások.** Ép most egy éve, hogy a kassai honvéd kerület pótzászlóaljnainak géppuskásai kiképzésük után már nem kerülnek vissza a póttestekhez, hanem a tanfolyamon maradnak, ott tovább képeztetnek s onnan kerülnek ki külön menetalakulatokkal a harcra. A tanfolyam mult év augusztusa óta *Iglón* van. A derék 16-osok mindenkor a legügyesebbek s a legszorgalmasabbak voltak a tanfolyamon. A harcéri igénylések szerint természetesen nemcsak az ezredhez, hanem a kerület valamennyi ezredéhez, sőt más ezre-

dekhez, ujabban már huszár ezredre, illetve ezek lövésosztályaihoz és egyéb idegen alakulatokhoz is kerülnek. 16-os géppuskák harcol az orosz, a román, az olasz harctéren, de került már 16-os géppuskák a francia harctérre is. S a különböző hadiszintéren lefolyt harcokban s rohamokban résztvevő géppuskások között nagyon sok oly 16-os is van, a kik az iglói tanfolyamról, mint pótlás kerültek ki a harctérre. A legtöbbjének mellét ma már az ezüst vitézségi érem díszíti. Bárhová is osszák be a 16-os géppuskást, mindenütt csak az ezred hírnevét és dicsőségét öregbíti s növeli. Akárhová kerülnek is, bármily más ezredhez, alakuláshoz, mindenütt csak arra büszkék, hogy *tizenhatosok!* Az ezred tisztikarából a tanfolyamon ma már csak kevesen vannak. *Föglein Antal*, főhadnagy, a tanfolyam „tatája”. ki hosszú hónapokon át mint századparancsnok-kiképző tiszt, majd mint menetalkító és segédtszolgálatot, különleges géppuskás alakulathoz osztatván, a napokban indul útnak a déli hadszíntérre *Horkay Gyula* hadnagy a távbeszélők és távmérők oktatója. A legközelebbi időben ő is a harctérre kerül. A tanfolyamnak hosszú időn át lőtéri tisztje: *Lopusny János* hadnagy a napokban ment ki egy szakasszal az ezredhez, míg *Horváth Endre* hadnagy egy szakasszal egy honvéd huszár ezrednél nyert beosztást. Mint kezdők a tanfolyamon vannak: *Visnyay* és *Hendrik* hadnagyok.

**Betegen eltávozott tisztek.** *Manchold* Nándor százados, *Pánik* János hadnagy, *Szelöczky* Ferenc, *Kuchár* János és *Ticharik* János zászlósok betegen hagyták el az ezredet.

**Tiszti beosztás.** *Mannhold* százados megbetegedése folytán a III. zászlóalj parancsnokságát *Sztankay* Oszkár őrnagy vette át. A „*Berszán*” csoport parancsnokságával *Köszler* Géza százados bízott meg. A kiképzőcsoporttól bevonultak az ezredhez: *Regula* Antal t. főhadnagy, s átvette a 7. század parancsnokságát. Továbbá beosztattak az első zászlóaljhoz: *Maresch* Géza hadnagy és *Szászy* Sándor zászlós; a II. zászlóaljhoz *Tóth* Lipót, *Michalik* István, *Ivankievics* Jenő, *Jex* Károly hdgyok és *Benkő* Dezső zászlós; a III. zászlóaljhoz *Murányi* János zászlós; a II. géppuskás századhoz *Lopusny* János tart. hadnagy és a III. géppuskás századhoz *Littkey* János zászlós.

**Az ezred kantin** július 20-án nyílt meg. Szinte előzönlötték a vevők s a körülbelül 3000 korona értékben felhalmozott áru 3 nap alatt teljesen elfogyott. Különösen a cukorka félék örvendtek nagy keresletnek s el is kelt a készlet egy óra alatt. Új árukról természetesen gondoskodott a parancsnokság. A tiszta jóvelmetelmezt hozzászolgálták az ezred jótékonyági alapjához.

**Segélyalapunk** javára a következők adakoztak: *Daubner* Samu vezérőrnagy 20 korona, *Nagy* Gyula szds. és *Keresztes* Ádámné (Csik szentgyörgy) 10—10 korona, ezredtörzs tisztí karának gyűjtése 72 kor. III. géppuskás század legénységének adománya 47 kor; vonatlegénység kenyeré váltásáért adományozta 38-40 kor; ezred segédtisztí iroda perzselyéből befolyt 33 kor.; ezredtörzs tisztí étkezde perzselyéből befolyt 35-44; vonat tisztí étkezde perzselyéből átszolgáltattak 47-20 l. zászlóalj gyűjtése 761 kor. 40 fillér; ócskaanyag hulladékért befolyt összeg 1844 kor. és 08 fillér. *Összesen 2918 korona és 52 fillér.* Továbbá befolyt N. százados-tól K 20.80, *Labos* László hdgy. adománya K 30— és szabadságra ment honvédektől K 6.60

**Hadikölcsön.** Most, hogy az ezredparancsnokság lezárta a hadikölcsönjegyzést kimutathatjuk a jegyzett összeget teljességében. E kimutatásban nem szerepel a pótzászlóalj jegyzése, (az első számunkban már részletesen feltüntettük) hanem tisztán a harctéri ezredé. A jegyzett összeg *108,650 korona.* Itt is hangsúlyozzuk, mint a pótzászlóalj gyűjtésének kimutatásakor, hogy a jegyzések kétharmada mind minimális kis összegből jött össze, s katonáink áldozatkészségét nem tudjuk eléggé dicsérni. Igazán példát vehetne az egyszerű honvédekről sok duzzadt pénztárcájú hadseregszállító, kik közül nem egynek volt lelke arra, hogy begombolkózzék akkor, mikor a haza épsége, a haza biztonsága csak kötelességének teljesítésére hívta fel minden polgárát. Mi, kik vérel szolgáljuk hazánkat mi felismertük kötelességünket az anyagiak terén is: Ime a példa. A VI. magyar hadikölcsön körül kifejtett buzgólkodásért *Krausz* János zászlósunk nem tudunk eléggé gratulálni. Buzgólkodása, fáradságát nem ismerő munkaszeretete meghozta gyümölcsét.

### Szerkesztői üzenetek.

**M. László.** Városcsombó. Kívánságának eleget tettünk, amint e számból is látható. Nevezett úrhoz — ki most már főhadnagy — kérdést intéztünk, ha megjön a felelet, levélben értesítjük. — Önre bizzuk, hogy mily őszeggel kívánja támogatni ezredünk segélyalapját. Bármily kis összeget is hálásan köszönettel fogadunk. Jókívánságait köszönjük. — **G. Béla Salgótarján.** Az egyik alkalomadtán jönni fog. Köszönjük. — **S. István hadnagy.** Pengő, csinosak rímei, érzéseit is kellőképp adja vissza, minden sorához gratulálunk; de nékiink inkább a háborúval kapcsolatos témájú versek ellenének. Prózát nem ír? — **Önálló töprengés.** Itt adjuk közre. Vajjon az aratőmenetszázadbeliek tényleg kitüntetést kapnak: „*keresztbe rakott kaszákkal?*” — **Besztercebányai.** Örülünk, hogy oly kedves levéllel kerestél fel bennünket. Ah! Mi már rég vártuk a besztercebányai kis lányok megnöszdülését lapunk érdekében. S ha Önök támogatnak minket, akkor a tél folyamán olyan vigalmi programot adunk, hogy soha sem felejtik el. **K. Böske, Budapest.** Halottuk A.-tól, hogy a gyűjtésben már a 100-ik sorszám felé halad. Öszintén köszönjük fáradozásait. Ha majd ami görbehegyeink közé téved, ismét személyesen köszönjük meg. — **V. I. A.** Sajnos a lapot nem kaptuk meg. Kérnők 2 példányban megküldeni. Hálás köszönetünket fogadja cikkeiért. Igaz ügyünket csak egy propagálhatjuk eredményel. Fogadja kollegiális üdvözlötünket.

### Aki hadbavonult hozzátartozójáról

apjáról,  
fiáról,  
testvéréről

hírt, felvilágosítást akar szerezni az fizesen élő

### „A 16-os honvéd“-re

Előfizetési ár: egy évre . . . 4 K 80 fill.  
fél évre . . . 2 „ 40 „  
negyed évre 1 „ 20 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal Tábori posta 425.

Fiók szerkesztőség és kiadóhivatal Besztercebányára, ahová a lapnak számtalan közlemények és előfizetési díjak küldendők. ○ ○

Felcélős szerkesztő: KUN BERCI.

# CZÁRÁK JÓZSEF

HUNGÁRIA KÁVÉHÁZA

BESZTERCZEBÁNYA.

## Árverési hirdetés.

Zólyommiklós községben egy jó forgalmu **szatócs üzlet**, melyben korlátlan italmérés, dohány és bélyeg eladás folytatható **1. évi augusztus 30. napjának d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen 6 évre bérbe, vagy örök áron eladatni fog. Megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok Zólyommiklós község elöljárósága címére küldendők.

Néhai **Gibala János** kiskoru örökösei nevében:

**Özv. Gibala Jánosné.**

# STEINER és LÖWY

## BESZTERCZEBÁNYA

Gyümölcs-likőr lepárlás- és rum-gyár.

Borovicska-, szilvórium-, borseprű- és barackpálinka nagyfőzde.

## RIMASZOMBATI KONZERVGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

### RIMASZOMBAT.

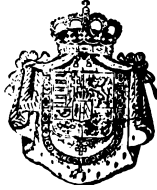
Telefonszám 10. - Távirleti cím: Konzervgyár Rimaszombat.

Állandóan vásárol mindennemű erdei termékeket, szárított gombát, hullott és rázott almát, körte-t, szilvát, birsalmát, csipkebogyót. Továbbá jókarban lévő boros hordókat, üres ládákat és demyonokat.

Ajánlatok közvetlenül a gyárhoz intézendők.

Telefon 67. szám.

Ö. cs. és kir. Fensége József Főherceg Udvari szállítója.



## MULICZKY ISTVÁN

SZIJGYÁRTÓ ÉS NYERGES  
DESZTERCZEBÁNYA.

Készít:

Lószerszámokat, nyereg felszereléseket és a hadsereg részére szükséges mindennemű bőrcikkeket

## Beszterczebányai

*első magyar*

*gyümölcslepárlás*

*Likörkülönlegességek és Rumgyár gőzerőre, Szilvórium-, Törköly-, Borovicska-, Seprű- és Barackfőzde, Cognaclepárlás, Gyümölcszörpök és Gyümölcsborsajtoló hidraulikus üzemmel ajánlja közkedveltségnek örvendő gyártmányait.*

HADIEMLEKTÁRGYAK, JELVÉNYEK ÉKSZEREK GYÁRTÁSA ÉS ELADÁSA

**LÖCSEY FERENC és TSA** BUDAPEST,  
IV. Váci-utca 51. sz.  
Számos ezred szállítója; előnyös árak.

## FREIWIRTH MÓR KORONA KÁVÉHÁZA

### — ÉS SZÁLLÓDÁJA

### BESZTERCZEBÁNYÁN.

A tizenhatos (16) tiszték találkozó helye.  
Kitűnő kiszolgálás. — Esténként cigányzene.

Beszterczebányai Első Magyar  
Posztó- és Gyapjuáru-gyár Rész-  
vénytársaság Beszterczebányán.

**GYÁRT:** Egyenruha posztót, szövetet, takarókat, pokrócokat és halinát stb.